

Ärende: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta

Utlåtande av remissintansen

Utlåtandet om det är inte går at svara på frågorna nedan

MOTIVERINGAR

Lagförslaget är menat som endast en teknisk uppdatering av nuvarande lag i och med att välfärdsområdena tar över social- och hälsovårdsservicen av kommunerna. Avsikten var alltså inte att förändra själva TYP-servicen, bara att korrigera vilken instans som i fortsättningen har hand om social- och hälsovården. Lagförslaget tar dock inte hänsyn till att många kommuner i dagsläget, på basen av nuvarande lag, erbjuder TYP-kunderna också annan service än social- och hälsovårdstjänster inom ramen för TYP-servicen. Det kan t.ex. vara frivilliga sysselsättningstjänster, som man har inlemmat i TYP-servicen på ett naturligt och smidigt sätt för att erbjuda god service.

För kunderna är det en stor fördel om man inom TYP-servicen kan erbjuda också t.ex. hjälp med att hitta lönestödsarbeten, en service som många kommuner tillhandahåller. TYP-kunderna behöver ofta till en början mycket social-, hälsovårds- och rehabiliteringstjänster, men då kundens situation börjar bli bättre är det en logisk fortsättning att också kommunens frivilliga sysselsättningstjänster (så som lönestöd) kopplas in inom ramen för TYP-servicen.

Enligt den nu aktuella propositionstexten är avsikten att kommunen också i fortsättningen ska kunna erbjuda service åt TYP-kunderna på frivillig basis "När kommunens lagstadgade roll som ordnare av social- och hälsovårdstjänster i den sektorsövergripande samservicen försvinner är det ändå ändamålsenligt att kommunen, om den vill, frivilligt kan erbjuda dessa andra tjänster också till kunder inom den sektorsövergripande samservicen, om kommunen ordnar tjänsterna. (Lagförslaget sid 20).

Problemet är dock att lagförslaget i sin nuvarande form helt fråntar de kommuner som inte deltar i kommunförsöket möjligheterna att delta i själva kundarbetet inom TYP-servicen. Om kommunerna inte kan delta i kundarbetet kan de heller inte på ett smidigt och välfungerande sätt erbjuda frivillig service inom ramen för TYP-servicen.

Kommunerna utanför kommunförsöket ställs på detta sätt helt i onödan i en sämre situation än de kommuner som deltar i kommunförsöket. Också kommuninvånarna hamnar då i en ojämlig situation, helt i onödan.

En annan aspekt som bör beaktas är kommunernas delfinansieringsansvar för arbetsmarknadsstödet. Eftersom delfinansieringssystemet kommer att bestå är det också rimligt att kommunerna fortfarande ges möjlighet att påverka kommunens arbetslöshet genom att erbjuda sina tjänster inom ramen för TYP-servicens kundarbete.

I en situation då siktet redan är inställt på de stora sysselsättningsreformerna som förväntas förverkligas år 2024-2025 är det slöseri med såväl ekonomiska som personalmässiga resurser att införa onödiga förändringar i redan fungerande system. Också med tanke på kundernas rätt till god service bör onödiga omstruktureringar undvikas, eftersom varje stor omställning innebär en risk för avbrott i servicen.

Om lagförslaget skulle gå igenom i förslagen form skulle det skapa en onödig mur mellan kommunerna och övriga serviceproducenter. Detta i en situation då samhället överlag försöker förbättra medborgarnas service genom att minska sådana onödiga gränsdragningar. Kunder inom TYP-servicen kommer också i fortsättningen att behöva service från alla fyra instanser (TE-förvaltningen, välfärdsområdet, FPA och kommunen) men om kommunen utestängs från TYP-servicen omöjliggörs målsättningen med "service från en och samma lucka".

ÄNDRINGSBEHOV I LAGFÖRSLAGET

För att kommunerna utanför kommunförsöket ska ha möjlighet att delta i kundarbetet inom TYP-servicen behövs ändringar i de nu föreslagna paragraferna 1 §, 9 § och 11 §.

Paragraferna bör skrivas så att kommunen kan vara en part i TYP-servicen (1 §) och så att kommunens anställda som arbetar inom TYP-servicen också i fortsättningen skulle ha rätt att få användarrättigheter till TYP-servicens kundregister (9 §) och ha rätt att med övriga TYP-anställda utbyta sekretessbelagda uppgifter som berör sysselsättningen (11 §). TYPPI-informationssystemet och rätten att utbyta information utgör grunden för TYP-samarbetet. Om kommunerna utanför kommunförsöket ska kunna erbjuda TYP-kunderna frivillig service måste kommunernas anställda alltså också ha rättigheter till TYPPI-programmet och ha rätt att utbyta information.

För att förtydliga kommunens möjlighet att delta i TYP-servicen bör dessutom ett tillägg göras i 1 §, så att det tydligt framgår att också service erbjuden av kommunen kan vara en del av TYP-servicen. Dessa tjänster som kommunen frivilligt kan erbjuda kan vara frivilliga sysselsättningstjänster, men också utbildningstjänster, fritidstjänster och allmänna tjänster för kommuninvånarnas allmänna välfärd.

För att kommunen ska kunna vara delaktig i kundarbetet inom TYP-servicen behövs dessutom tillägg i 3 §, 4 § och 6 §. I praktiken är det frågan om att istället för att direkt ersätta "kommunen" med "välfärdsområdet" lägger man till välfärdsområdet som fjärde part i TYP-servicen.

Vi vill betona att våra förslag inte handlar om att pålägga kommunerna nya uppgifter. Tanken är enbart att kommunerna utanför kommunförsöket också i fortsättningen ska ha rätt att, om de vill, delta i TYP-verksamheten och där erbjuda redan existerande service.

KONKRETA ÄNDRINGSFÖRSLAG I LAGTEXTEN

Våra ändringsförslag med fetstil

1 § Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

Med sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen avses en modell för samverkan där arbets- och näringsbyrån, välfärdsområdet och Folkpensionsanstalten tillsammans bedömer arbetslösas behov av service, planerar service som i sin helhet är relevant med avseende på sysselsättningen av arbetslösa och svarar för att sysselsättningsprocessen fortskrider och följs upp på det sätt som föreskrivs i denna lag. Kommunen kan delta i den sektorsövergripande samservicen i enlighet med denna lag.

Målet för den sektorsövergripande samservicen är att främja sysselsättningen av arbetslösa genom att de erbjuds offentlig arbetskraftsservice, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster, rehabiliteringstjänster samt frivilliga tjänster erbjudna av kommunen i enlighet med sitt servicebehov. I fråga om hur servicen och tjänsterna ska tillhandahållas föreskrivs särskilt.

3 § Utredningsperiod

Arbets- och näringsbyrån, välfärdsområdet, Folkpensionsanstalten och den arbetslöse ska tillsammans bedöma den arbetslöses behov av service inom tre månader efter att sektorsövergripande samservice har inletts (utredningsperiod). Under utredningsperioden ska arbets- och näringsbyrån, välfärdsområdet och Folkpensionsanstalten tillsammans med den arbetslöse utreda hans eller hennes yrkeskompetens samt hans eller hennes sociala situation, hälsotillstånd och arbets- och funktionsförmåga när de inverkar på sysselsättningen. Kommunen kan delta i bedömningen av den arbetslöses servicebehov. I utredningsperioden ska det ingå vägledning i syfte att motivera den arbetslöse och göra honom eller henne delaktig i service som är relevant för sysselsättningen.

§ 4 Hur en sektorsövergripande sysselsättningsplan utarbetas, följs upp och revideras

(mom 3)

Folkpensionsanstalten ska vara med och utarbeta, följa upp och revidera sysselsättningsplanen, om rehabilitering som tillhandahålls av Folkpensionsanstalten behövs till följd av den arbetslöses behov av service. Kommunen kan vara med och utarbeta, följa upp och revidera sysselsättningsplanen, om den service kommunen erbjuder behövs till följd av den arbetslöses behov av service.

6 § När sektorsövergripande samservice avslutas

Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen avslutas när arbets- och näringsbyrån, välfärdsområdet och Folkpensionsanstalten gemensamt bedömer att den arbetslöse inte längre behöver sektorsövergripande samservice. Kommunen kan delta i bedömningen av behovet av sektorsövergripande samservice.

9 § Kundregistret över sektorsövergripande samservice

För genomförandet av den sektorsövergripande samservicen ska närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter föra det kundregister över sektorsövergripande samservice som avses i 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Kundregistret över sektorsövergripande samservice används för skötseln av de uppgifter som arbets- och näringsbyrån, välfärdsområdet, Folkpensionsanstalten och kommunen har enligt denna lag.

— — — — —

Arbets- och näringsbyrån, välfärdsområdet och Folkpensionsanstalten ska föra in kunduppgifter om arbetslösa i kundregistret över sektorsövergripande samservice. Om kommunen deltar i den sektorsövergripande samservicen ska kommunen föra in kunduppgifter i kundregistret över sektorsövergripande samservice. Uppgifter om arbetslösa får föras in i kundregistret efter att den sektorsövergripande samservicen har inletts. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan bevilja användarrättigheter till kundregistret över sektorsövergripande samservice på ansökan av arbets- och näringsbyrån, en kommun och en samkommun som med stöd av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) ansvarar för uppgifter enligt den lagen, välfärdsområdet eller Folkpensionsanstalten. Användarrättigheter kan beviljas en person som är anställd hos arbets- och näringsbyrån, en kommun eller en samkommun som med stöd av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) ansvarar för uppgifter enligt den lagen, välfärdsområdet eller Folkpensionsanstalten och som sköter uppgifter som avses i denna lag. En person som har beviljats användarrättigheter får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i kundregistret, om det behövs för att ordna kundbetjäningen.

11 § Rätt att få sekretessbelagda uppgifter för sektorsövergripande samservice

(2 mom)

Oberoende av den arbetslöses samtycke har arbets- och näringsbyrån, välfärdsområdet, Folkpensionsanstalten och kommunen trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information rätt att av varandra få och för att utföra uppgifter enligt denna lag använda de uppgifter om den arbetslöse som avses i 9 § 2 mom. och som är nödvändiga för att de för den arbetslöse ska kunna ordna sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning.

1. Utkast till regeringens proposition om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

Paragraferna 3, 4, 5 och 6 om bedömning av servicebehoven för den tvärsektoriella gemensamma sysselsättningsfrämjande tjänsten, planering av ett servicepaket som är lämpligt för anställning av arbetslösa samt framsteg och uppföljning av anställningsprocessen.

7 § Organisation av en tvärssektoriell gemensam tjänst och nationell vägledning (I paragrafen finns befogenhet att utfärda förordningar. Innehållet i förordningen beskrivs i de bestämmelsespecifika motiveringarna. Nuvarande statsrådets förordning är 1377/2014.)

-

Vad mer vill ni säga om förslaget?

-

2. Lagförslag om ändring av lagen om främjande av integration

Ersättning för kostnader (kap 6)

-

Stöd för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare (27-28 §)

-

Övriga föreslagna förändringar gällande välfärdsområden

-

Vad mer vill ni säga om förslaget?

-

Norrgrann Nancy
Kristiinankaupungin kaupunki - Kristinestads stad

Bårdsnes Jessica
Kristiinankaupungin kaupunki - Kristinestads stad